

Petíciót indítottak az elszaporodott medvetámadások miatt

Közös fronton négy megye

Fotó: Kocsis B. János

Hargita, Maros, Kovászna és Brassó megyének közös frontot kell alkotnia medveügyben, sürgetve a bukaresti hatóságokat, hogy lépjenek az egyre veszélyesebb helyzet megoldása érdekében, ugyanakkor európai segítséget kérnek, hogy az uniós intézmények gyakoroljanak nyomást Romániára. A székellyföldi megyék tanácselnökei – Péter Ferenc, Borboly Csaba és Tamás Sándor –, valamint Gabor Alexandru-Adrian, Brassó Megye Tanácsának alelnöke kedden egy sepsiszentgyörgyi sajtótájékoztatót tartottak, amelyen az Európai Parlament petíciós bizottságához nyújtottak be az el-

szaporodott medvepopuláció kapcsán. Vincze Loránt, az RMDSZ EP-képviselője Skype-on jelentkezett be, vállalva az ügy képviseletét a bizottságban.

Az elszaporodó medvetámadások leginkább Hargita, Maros, Kovászna és Brassó megyét érintik, hangzott el a sajtótájékoztatón, az előjárók többször is hangsúlyozták: a helyi és megyei hatóságoknak döntési hatáskörüik kellene hogy legyen a kérdésben. Három dolgot várnak el Bukaresttől, szövegzte le Tamás Sándor, Kovászna Megye Tanácsának elnöke. „Háromszor

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Jó példával járnak elől

A mozgásukban korlátozott, így a külvilágtól gyakran elszigetelődő idős emberek számára sem jelent többé túl nagy kihívást eljárni a Gyulafehérvári Caritas marosvásárhelyi Teréz Anya nappali foglalkoztató központjának programjaira.

2.

Közegészségügyi konferencia a Sapientian

A rendezvényen olyan helyi és anyaországi szakemberek, kutatók tartottak előadásokat, akik az egészségi állapot felmérésével, az egészség védelmével, a betegségek megelőzésével foglalkoznak, illetve közegészségügyi programok megvalósításában vesznek részt.

4.

„A szívem a torkomban dobogott”

Funkcionális idegsebészként Valálik főorvos aktív tagja annak az orvoscsapatnak, amely közreműködött a fejkénél összenőtt bangladesi ikrek világszenzációjának számító szétválasztásában.

6.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilálgatás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Tömegközlekedés – elméletileg jobb lesz

Antalfi Imola

Kolozsváron láttam: szép, új, lila elektromos autóbuszok közlekednek. Kicsik, gyorsak, komfortosak, nem zsúfoltak. Van számukra buszsáv. Ott már megvalósult a tömegszállítás modernizálása, nálunk ez még csak terv. E tervről is kell szavaznának a csütörtöki marosvásárhelyi közgyűlésen a képviselők. Konkrétan arról, hogy a jelenlegi társulási forma helyett a szolgáltatást a helyi közszállítási vállalatra ruházzák át.

Ez azt jelenti, hogy vége szakad immár annak a társulásnak, amelyben a szállítótársulat mellett a Siletina Kft. volt jelen, kezdetben a kisbuszaival, később inkább távolságának nevezhető autóbuszokkal. Arról, hogy e társulás szereplői között hogyan oszlottak meg az útvonalak, melynek jutottak a nyereségesek, illetve veszteségesek, melyik hogyan működtette a járatokat, tett eleget kötelezettségeinek, melyiknek mennyi pénz jutott működtetésre, illetve beruházásokra, most itt nem írunk, a számokat majd bizonyára ellenőrzik az illetékes hatóságok. A lényeg, hogy ha a tanácsma rábólint, 2020. április 1-től a polgármesteri hivatal és a Helyi Közszállítási Vállalat szerződést köt hat évre, három évre való meghosszabbítás lehetőségével. Az áprilistól tartó időszakot átmenetinek tekintik, figyelembe véve a pénzügyi év végét, ami január 25.,

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER

28., csütörtök

A Nap kel
7 óra 41 perckor,
lenyugszik
16 óra 39 perckor.
Az év 332. napja,
hátravan 33 nap.

IDŐJÁRÁS

Elvétve zápor

Hőmérséklet:
max. 12°C
min. 5°C

Istenéltessel

Ma STEFÁNIA,
holnap TAKSONY napja.
TAKSONY: : török eredetű,
rég magyar személynév, jelen-
tése: jóllakott, elégedett vagy
vad, kegyetlen, féktelen.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2019. november 27.

1 EUR	4,7792
1 USD	4,3422
100 HUF	1,4226
1 g ARANY	203,8477

Megyei hírek

Indul a cipősdoboz-akció

A Marosvásárhelyi Máltai Szeretetszolgálat idén is szeretné szebbé tenni a hátrányos helyzetben levő és árva gyermekek karácsonyát, így újra megszervezi a jótékonsági cipősdoboz-akciót. A kedves és hasznos ajándékokkal megtöltött cipősdobozokat december 2–13. között várják a Máltai Szeretetszolgálat Berek utca 1. szám alatti székhelyén hétfőtől péntekig naponta 8 és 16 óra között. A szervezők arra kérik az adakozókat, hogy írják rá a dobozokra, milyen nemű és életkorú gyermeknek való az ajándék.

Útlevel Meseországba – könyvbemutató

Makkai Kinga Útlevel Meseországba című, az Ábel Kiadó gondozásában megjelent könyvét mutatják be december 3-án, kedden 17 órakor a marosvásárhelyi Mihai Eminescu Pedagógiai Főgimnázium konferenciatermében. Makkai Kingával és Szikszai Ildikóval, a kiadó ügyvezető igazgatójával Szilveszter László Szilárd beszélget. A könyv megvásárolható a helyszínen vagy megrendelhető a kiadó honlapján.

Nőtt a szemétdíj Szászrégenben

Szászrégen is csatlakozott a megyei integrált szemétyűtési rendszerhez, így október elsejétől a négyes zónában szolgáltatató Silevi-Salubriserv társulásnak adták át a városi átrakóállomás kezelését. A lakosságot a változás annyiban érinti, hogy a havonta személyenként fizetendő eddigi 8,3 lej hulladékkezelési díj helyett 8,9 lejt kell fizessenek, és az összeget nem az egykori közüzem (RAGCL) irodájánál kell törleszteni, hanem a polgármesteri hivatal épületének földszintjén levő közönségtájékoztatási ablaknál, illetve az egyéb adókkal és illetékekkel együtt online is. A hulladékbe gyűjtési rendszer a szerződés szerint 2022-ig nem változik, így az eddig megszokott napokon városrészenként szállítják el a szemetet.

A hét végén zárva az uszoda

A Mircea Birău fedett uszoda november 30-án, szombaton és december elsején, vasárnap zárva lesz – tájékoztatott a marosvásárhelyi uszoda vezetősége.

Rendkívüli szimfonikus hangverseny

November 28-án, ma 19 órakor rendkívüli szimfonikus hangverseny nyitja meg Az egyházi zene napjai nevű, egy hónapig tartó fesztivált a Kultúrpalota nagytermében. Vezényel Cristian Orosanu, közreműködik: Daniel Ciobanu – zongora, Jacob Reuven – mandolin (Izrael). Műsoron: Felix Mendelssohn–Bartholdy-művek. A hangversenyre a 8-as számú bérletek érvényesek.

Operettissimo-gálaest Szászrégenben

November 29-én, pénteken este 7 órai kezdettel a kolozsvári Operettissimo együttes előadásában kerül sor a Mi, muzsikos lelkek című operettgálára. Jegyeket elővételben a régi művelődési ház jegypénztáránál lehet váltani munkanapokon 9 és 17 óra között. Helyek foglalhatók a 0741-024-882 és a 0757-109-450-es telefonszámon is. Egy belépő ára 30 lej.

Rudán Joe a Sörházban

Erdélyi turnéja keretében november 30-án, szombaton 20 órától a marosvásárhelyi Sörházban koncertezik a Rudán Joe Akusztik együttes. Rudán Joe-t Tóth László kíséri gitáron.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Akadálymentesítés a Teréz Anya központban

Jó példával járnak elől

A mozgásukban korlátozott, így a külvilágtól gyakran elszigetelődő idős emberek számára sem jelent többé túl nagy kihívást eljárni a Gyulafehérvári Caritas marosvásárhelyi Teréz Anya nappali foglalkoztató központjának programjaira. A számos klubtevékenység, torna- és nyelvvórák helyszínéül szolgáló Mărăști utcai épületet pályázati úton sikerült akadálymentesíteni. A részletekről Kiss Gyöngyi, a központ vezetője tájékoztatott.

Nagy Székely Ildikó

– A Bethlen Gábor Alapnál nyílt lehetőségünk pályázni a nappali foglalkoztató központ akadálymentesítésére. Egy 500 ezer forint értékű beruházásról van szó, ami két részre oszlik: a megnyert összegből egy mobil feljártot vásároltunk, és átalakítottuk a fürdőszobát. A rámpának több haszna is van, hiszen nemcsak itt, a központ bejáratánál nyithatjuk ki a kerekesszékekkel érkezőknek, hanem kirándulásokon az autóbusról való felszállásukat, a buszra való felszállásukat, a meglátogatandó intézményekbe való bejutásukat is segíthetjük vele. A fürdőszoba átalakítása a zuhanyzó beépítését és kapaszkodók felszerelését is magába foglalja. Látvány szempontjából nem tűnik nagy dolognak, de a haszna annál jelentősebb, az idős mozgássérültek ugyanis halmozottan hátrányos helyzetben vannak, így nekik lenne a legnagyobb szükségük a szocializációs és mentálhigiénés tevékenységekre. A feljártot természetesen nemcsak a kerekesszéket használóknak, hanem mindenkinek a rendelkezésére bocsátjuk, akinek gondot jelent a mozgás. A beruházással a mozgáskorlátozottakhoz való általános viszonyulásban is igyekszünk jó példát mutatni. Ezen a téren különösen fontos a tár-

sadalmi érzékenyítés, hiszen annak, aki nem közvetlenül érintett, fel sem tűnik, mekkora kihívást jelent egy mozgássérültnek megtervezni egy egyszerű útvonalat otthonról a kenyérboltig vagy a legközelebbi gyógyszertárig. Egy forgalmas városrészen 11 másodpercet biztosít a villanyrendőr a gyalogosoknak az átkelésre, ez még egy egészséges ember számára is kevés. Ráadásul a járdaszegélyek is nehezítik a kerekesszékes közlekedést, a járdáról legurulni például külön erőfeszítést igényel. Úgy gondolom, nekünk, a segítő szakmában dolgozóknak kötelességünk felhívni ezekre a problémákra is a közvélemény figyelmét.

– *Hányan vesznek részt a központ foglalkozásain?*

– Havonta 90–120 személy jár hozzánk. A klubok közül a mentálhigiénés tematikával foglalkozó Reménység és az Örökzöld römiklub a legkitartóbb. Reméljük, az elkövetkezőkben új tagokkal gazdagodik a Teréz Anya központ.

Új autót vásároltak a szászrégeni helyi rendőrségnek

Néhány hete új autóval gazdagodott a szászrégeni helyi rendőrség autóparkja. A Dacia Logan típusú járművet az önkormányzat 43.000 lejért vásárolta. A régi gépkocsi fenntartására, karbantartására az utóbbi három évben több

mint 30.000 lejt költöttek, így a tanács a hivatallal közösen úgy döntött, hogy inkább lecserélik a régi autót, így hatékonyabban tudnak járőrőrszolgálatot végezni. (v.gy.)

Bemutató a Spectrum Színházban

December 5-én, csütörtök este 7 órától új színházi bemutatónak készül Móríc Zsigmond naplói és meséi alapján *Zsiga és a nők* címmel. Játsszák: Czíkó Julianna, Márton Emőke-Katinka, Szász Anna, Ruszuly Ervin. Zenészek: Ficzus László, Kisfaludi János.

„A férj olyan, mint egy háziállat: be kell zárni az ólba, a házasság karámjába, etetni, vakargatni, fejni, s ha egyszer kiugrik, az egész személyzet rögtön fusson utána,

végig a kerten, hajkurászni, hohó, mert ha kiszökik, sose jön többet vissza, mert az utcán szabad vadász nők járnak, s aki megfogja, rögtön karámba zárja” – vallja a szerző

A következő előadások januárban lesznek.

Jegyvásárlás: biletmaster.ro, vagy a színház jegypénztáránál munkanapokon 9–12 óra között, valamint előadások előtt. Az előadás 16 éven felülieknek szól.

Novemberi nyerteseink

Harminc kilenc hűséges előfizetőnk jelenlétében sor került a Népejság által felajánlott havi nyeremények kiosztására.

A Hűséges előfizető nyereményjátékra Marosvásárhelyről 280 levél érkezett, vidékről 46. A két vidéki nyertes: *Varga Julianna* (Ludas, Dorului u.) és *Pál Ferenc* (Gernyeszeg).

Marosvásárhelyi nyerteseink: *Hompót Csilla* (Szabadság u.), *Kertész Marián* (Parângului u.), *Tar Zelma* (Făget u.) és *Sugó Albert* (Abrudului u.).

A 100 lej értékű Hűség tombola díj nyertese *Toma János* előfizetőnk.

A nyeremények átvehető munkanapokon 8–14 óra között a szerkesztőségben, az 57-es irodában, telefon: 0742-828-647. (B. E.)

A medvetémáról az Erdély TV-ben

Az Erdélyi Magyar Televízió *Mérlegen* című műsorának ma (csütörtök) esti vendége *Domokos Csaba* biológus. A Milvus Madártani és Természetvédelmi Egyesület szakértőjét az épp aktuális medvetémáról kérdezi a műsorvezető, Jakab Orsolya. Kövessék a műsort ma 20 órától!

Közegészségügyi konferencia a Sapientian

Magatartásunk megváltoztatásával sokat tehetünk az egészségünkért

Kortárs kihívások és megoldások a közegészségügyben címmel tartották meg a napokban a marosvásárhelyi Sapientia egyetemén az V. közegészségügyi konferenciát. A rendezvényen olyan helyi és anyaországi szakemberek, kutatók tartottak előadásokat, akik az egészségi állapot felmérésével, az egészség védelmével, a betegségek megelőzésével foglalkoznak, illetve közegészségügyi programok megvalósításában vesznek részt.

Menyhárt Borbála

Az egészségtudományokban az utóbbi évtizedekben a gyógyítás mellett a betegségek megelőzésére is nagy hangsúlyt helyeznek. Az egészségfejlesztő tevékenység által arra törekednek, hogy a gyermeket/fiatalt/felnőttet/időskorút a saját egészségére való odafigyelésre ösztönözzék, azt gyakran egyszerű és elérhető eszköztárral javítsák. A konferencia célja összefogni az egészségtudományok elméleti és gyakorlati szakembereinek tevékenységét, a helyi és nagyobb kiterjedésű egészségfejlesztő programokat és törekvéseket, egymás munkáját megismerni és megismertetni.

Dr. Molnár-Sántha Ágnes, a közegészségügyi szolgáltatások és szakpolitikák szakadjuktusa, szakkordinátora lapunknak elmondta, évente megszervezik a rendezvényt, az idei immár az ötödik alkalom. Ugyanakkor az idén a Debreceni Egyetem közegészségügyi karával eldöntötték, hogy ezután közösen szervezik az eseményt, egyik évben Debrecenben, másik évben pedig Marosvásárhelyen kerül sor rá. – Közegészségügy szakot működtetünk, és ennek számos területe van, az egyik hangsúlyos terület az egészségügyi menedzsment, a másik az egészségfejlesztés, így olyan szakembereket hívtunk meg a konferenciára, akik ezeken a területeken tevékenykednek, és több olyan kutatás eredményeiről számolnak be, amelyeket a térségünkben vagy Magyarországon az egészségfejlesztés terén az utóbbi időben végeztek. Az egyik

célunk a tudományág eredményeinek a népszerűsítése, szélesebb közönséggel való megismertetése. Számos dologról tudjuk, hogy ártalmas az egészségre, mégis, a magatartásunk sok esetben nem éri utol a tudásunkat, szakadék van a tudás és a tulajdonképpeni cselekvés között. Ezért a konferencián elhangzottak részben a tudást terjesztik, részben a motiváltságot arra, hogy az életmódunkon változtassunk, hiszen tudjuk, hogy a mai betegségek jelentős része a stressz és egyéb környezeti ártalmak, a túlerhelt életvitel és mozgásszegény életmód következményei. Azt is tudjuk, hogy a táplálkozásunk sok esetben helytelen. Nem vitás, hogy a biológia, a genetika, az, hogy mit öröklünk a felmenőinktől, jelentősen, a tudomány mai állása szerint mintegy 30 százalékban befolyásolja az egészségi állapotunkat, viszont a másik hetvenet az életmód teszi ki. Egészen apró dolgok is vannak, amelyekre tudatosan figyelve, eredményeket tudunk elérni. Csak egy példát említek, a konferencián egy olyan kutatásról is beszámoltunk, amelyet Budapesten is végeznek, és a Semmelweis Egyetemmel együttműködve mi is végeztünk két iskolában: a gyerekek számára a helyes kézmosást tanítottuk. Ez nagyon alapvetőnek és banálisnak tűnik, viszont fontos tudni, hogy számos fertőző betegség terjedésének a hátterében a kézmosás hiánya vagy a nem megfelelő kézmosás áll. A legkisebbeket, a kisiskolásokat céloztuk meg, de tulajdonképpen általuk a szüleik, a család egészségmagatartása is javul. A másik, hasonlóan fontos téma a folyadékfogyasztás fontossága. Nem arról van szó, hogy mindent tervezetten és szigorú szabályokat betartva tegyünk, de picit jobban odafigyelve apróságokra, sokat javíthatjuk az életminőségünkön. Tudjuk, hogy ma már, az orvostudománynak köszönhetően, elég sokáig élünk, viszont jóval rövidebb az az életszakasz, amit egészségesen élünk meg. Az egészségfejlesztést lehet gyermekkorban kezdeni, de szükség van rá a középkorú, időskorú népesség körében is, ezért nem lehet eléggé hangsúlyozni például a szűrésekre

való járás, a rendszeres egészségi állapot-felmérés fontosságát. Nem azért, hogy folyamatosan félelemben éljünk, hanem hogy a bajt megelőzzük. Ez az a terület, ahol a közegészségügy hozzá tud tenni az orvostudományhoz az emberek magatartásának a változtatása által – mutatott rá dr. Molnár-Sántha Ágnes.

Kevés folyadékot fogyasztanak a gyerekek

A szakemberek, egyetemi oktatók mellett a konferencián több egyetemi hallgató is ismertette azokat a kutatásokat, amelyekben aktív részt vállaltak.

Bordán Dorina Anita, a Semmelweis Egyetem egészségtudományi karának tanulója, dijetikushallgató a gyerekek folyadékfogyasztási szokásait vizsgáló kutatásról számolt be, amit két budapesti általános iskolában, egy budai tanintézetben, ahová magas társadalmi státuszú gyerekek járnak, valamint egy másik, pesti 10. kerületben végeztek, ahol alacsony társadalmi státuszú gyerekek tanul-

nak. Lapunk érdeklődésére kifejtette, azért választották ezt a témát, mert köztudott, hogy manapság a magyar lakosságra jellemző, hogy nem fogyaszt megfelelő mennyiségű folyadékot. Négy tanórás játékos egészségfejlesztési program során ismertették a gyerekekkel a megfelelő mennyiségű folyadék fogyasztásának a fontosságát, illetve hogy mennyi az ajánlott napi mennyiség.

A Magyar Dietetikusok Országos Szövetségének ajánlása alapján napi 7-8 pohár folyadékot kellene fogyasztani, ellenben a megkérdezett gyerekek mindössze 37 százaléka tudta, hogy ez lenne az ideális napi mennyiség, valamint az is kiderült, hogy a gyerekek fele sem fogyaszt ennyit. Arra a kérdésre, hogy milyen folyadékot fogyasztanak, a válaszokból kiderült, hogy a magas társadalmi státuszú gyerekek majdnem nyolcvan százaléka egyáltalán nem fogyaszt csapvizet, kizárólag palackozott ásványvizet, míg a másik iskola diákjainak a nagy része nem utasítja el a Magyarországon viszonylag jó minőségű

csapvizet. A Semmelweis Egyetem hallgatója hozzátette, a gyerekek közül sokan emlegették a jeges teát, és az is kiderült, hogy ők a boltban kapható palackozott jeges teát ugyanolyanakkor gondolják, mint az otthon elkészített teát. Ugyanakkor gyakran fogyasztanak szénsavas üdítőket, a felső tagozatosok pedig energiaitalt és kávét is – számolt be a kutatás során szerzett tapasztalatokról a fiatal lány.

Szász Beáta, a Sapientia EMTE közegészségügyi szolgáltatások és politikák szakának a hallgatója az erdélyi állami egészségügyi rendszerben foglalkoztatott ápolók körében vizsgálta a migrációs hajlandóságot, valamint a pályaelhagyási szándékot. A kutatás során kiderült, hogy a megkérdezettek egyharmada tervez külföldi munkavállalást, amit a jobb kereseti lehetőségekkel, a nagyobb szakmai megbecsültséggel indokolnak. A pályaelhagyás gondolata is hasonló mértékben foglalkoztatja az ápolókat, ám a pályaelhagyók aránya alacsony, mintegy hét százalék körüli.

Fotó: Nagy Tibor

Közös fronton négy megye

(Folytatás az 1. oldalról)

több a medve a térségünkben, mint amennyi papíron szerepel, ráadásul az Európában élő medveállomány kétharmada Romániában van. Ebből a mintegy 10.000 fős populációból 80 százalék a négy megyében található. Az a kérésünk egyrészt, hogy legyenek reális adatok a medvepopulációról, mert igenis túlzaporodott az állomány. Másodrészt: legyen beavatkozási kvóta a veszélyes példányok kilövésére, de emellett lehessen állomány szabályozó medvedadászatot is folytatni, hogy visszaálljon az egyensúly. Harmadrészt azt kérjük, hogy legyen gyors és valós értékű kárpótlás a vadkárok esetében, ugyanis évek óta nem kaptak rá pénzt a gazdák” – mondta el a háromszéki tanácselnök, megjegyezve, azokkal a medvével van gond, amelyek megszokták, hogy lejárjanak a lakott területekre, ráadásul exponenciálisan nő az egyedek száma.

Hargita Megye Tanácsa hatáskörének megfelelően évek óta tesz lépéseket a medveprobléma megoldása érdekében, hiszen a Cioleş-kormány döntésének következményeként túlzaporodott medvepopuláció veszélyt jelenthet a háztartásokra, és sok esetben az emberi életre is. „Ebben az évben Romániában a medvetámadások hét halálos áldozatot követeltek, Hargita megyében közel húsz személy

szorult sürgősségi ellátásra medvetámadás okán. Ez elfogadhatatlan! Nem beszélve mindazokról a balesetekről, amelyeket a közutakon, vasúti síneken áthaladó medvék okoznak – ezek során megsérülnek emberek, rongálódnak gépjárművek és sérülnek a medvék is” – fogalmazott Borboly Csaba, a Hargita megyei önkormányzat elnöke, a petíció kezdeményezője. Borboly úgy véli, a környezetvédelmi minisztérium tétlensége elfogadhatatlan, éppen ezért azt kéri Brüsszeltől az Európai Parlament PETI-bizottságához benyújtott petíció révén, hogy „bátorítsa” a romániai illetékeseket, a környezetvédelmi minisztériumot: vegyék komolyan a medvepopuláció túlzaporodása miatt kialakult rendkívül veszélyes helyzetet, és tegyék meg a szükséges lépéseket az emberi élet védelme érdekében.

Gabor Alexandru-Adrian, Brassó Megye Tanácsának alelnöke elmondta, korábban a megyeszékhely alpolgármestereként is szembesült a problémával, lassan nincs olyan település Brassó megyében, ahova ne járnának be a nagyvadak. Külön említette Viktóriavárost, ahol fényes nappal gyereket támadott meg a medve, és hogy a síparadicsomnak számító Brassópojánán ugyancsak napi gondot jelent a nagyvad. Beszélt arról, hogy ötbochos medvét is láttak már Brassó megyében, ami még a nemzetközi szakértőket

is meglepte. Kitérve a medvepopuláció túlzaporodására, rámutatott: ma már senki nem tudja, hogy valójában hány medve él a térségben, a helyi hatóságoknak pedig nincsenek eszközei, hogy az egyre veszélyesebbé váló helyzetet orvosolják.

Péter Ferenc a medveprobléma társadalmi megítélésére hívta fel a figyelmet, mint mondta, elfogadhatatlan, hogy egy medve megöl egy embert, két gyerek árván marad, és ez legfeljebb egy napig téma, de egy hétig is foglalkoztatja a közvéleményt, hogy egy sérült medve 18 órát fekszik az út szélén. „Félre ne értse senki, nincs rendben, hogy ez megtörténhet, de az is látszik, hogy a házagos jogszabályok miatt senki sem mert döntést hozni, mert felelősségre vonható” – magyarázta a Maros megyei elnök, rámutatva, hogy egy medve elpusztítása automatikusan bünvádi eljárást von maga után, 40.000 euró az eszmei értéke, de ha egy medve öl meg egy embert, akkor annak nincs következménye. Azt is hangsúlyozta, hogy a településekre bejáró medvék nem a filmekből ismert kedves macskák, a nagyvadaknak nincs mit keresniük az emberek által lakott helyeken. Ennek ellenére nem telik el olyan nap, hogy például Szovátn is, amely közkedvelt üdülőváros, ne járkljanak az utcákon a medvék. Nagyon veszélyessé vált a helyzet, nyomtatékosította Péter Ferenc,

megjegyezve, az sincs rendben, hogy „ott védjük fokozottan a medvét, ahol a legtöbb él egész Európában, ezért is kell közös frontot alkotni itthon és az unióban, és minél hamarabb cselekedni, mert tarthatatlan a helyzet”.

Vincze Loránt EP-képviselő Strasbourgól jelentkezett be a sajtótájékoztatóra, kiemelve: nem létezik áttültethető európai modell ebben a kérdésben, hiszen Európa medvepopulációjának kétharmada Romániában él. Ez egyedi helyzet, amely egyedi megoldást igényel ezekben a megyékben – mutatott rá. Osztotta azt a véleményét, hogy az ügyben az első számú felelősség a környezetvédelmi minisztérium és a kormányé, amelyekre nyomást kell gyakorolni a megoldás érdekében. E tekintetben üdvözölte a petíció kezdeményezőinek döntését, és ígéretet tett, hogy az Európai Parlament petíciós bizottságának néppárti helyettes szakmai vezetőjeként képviselni fogja ügyüket a bizottságban. „Szükség van arra, hogy nagyon egyértelműen jelezzük az Európai Parlamentnek és az Európai Bizottságnak, hogy ez a helyzet sürgős megoldást igényel. A petíció benyújtását követően lehetőségünk lesz elhívni a petíciós bizottság tagjait, az Európai Bizottság képviselőit, uniós szakembereket, hogy személyesen győződjenek meg a helyzet tarthatatlanságáról” – muta-

tott rá. Vincze arra is emlékeztetett, hogy az EP-ben december 5-én közmeghallgatást szerveznek a farkasok okozta károk kapcsán benyújtott polgári megkeresésekről, a petíciós, mezőgazdasági és környezetvédelmi bizottságok jelenlétében. Kijelentette: a meghallgatáson külön kérni fogja, hogy a más országokban elterjedtebb farkasprobléma mellett az emberre veszedelmesebb medvék kérdésére is figyeljenek oda. Az emberi élet mindenképpent való, minden más ehhez képest másodrendű fontosságú – zárta bejelentkezését az EP-képviselő.

Az előljárók elmondták, elsősorban azt várják, hogy az Európai Unió – az Európai Parlament és az Európai Bizottság – gyakoroljon nyomást Romániára, hogy tegye meg a megfelelő lépéseket a medveprobléma megoldására. Az Európai Parlament PETI-bizottságánál kedden bejegyezték a dokumentumot, amelyben azt kéri, hogy biztosítsák az emberi élet és a javak védelméhez szükséges feltételeket azokban a romániai térségekben, ahol az elszaporodott medveállomány veszélyezteteti ezeket. A bizottság honlapján hamarosan elérhetővé válik a petíció, amelyet online alá lehet írni a következő linken: <https://petiport.secure.europarl.europa.eu/petitions/hu/home>

A Kovászna Megyei Tanács sajtóirodája

„A szívem a torkomban dobogott” Marosvásárhelyen járt a bangladesi ikreket megműtő orvoscsapat tagja

Nagy érdeklődéssel és elismeréssel hallgatta a közönség dr. Valálik István PhD idegsebész főorvos, címzetes egyetemi docens előadását a Digitális orvoslás az emberközpontú gyógyítás szolgáltatásban címmel tartott konferencián, amelynek helyszíne a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Karának épülete volt. Funkcionális idegsebészként Valálik főorvos aktív tagja annak az orvoscsapatnak, amely közreműködött a fejüknél összenőtt bangladesi ikrek világszenzációjának számító szétválasztásában. Előadásában erről számolt be, valamint a Parkinson-kórban és egyéb betegségekben jelentkező ismétlődő irányíthatatlan mozgások műtéti kezeléséről, a mélyagyi stimulációról és az agyi pacemaker beültetéséről, amit 1998-ban ő végzett először Magyarországon.

Dr. Valálik István idegsebész főorvos Marosvásárhelyen

Fotó: Fülöp Timea

Bodolai Gyöngyi

A Kárpátaljáról származó idegsebész főorvos az Ungvári Egyetemen végezte orvosi tanulmányait, és ott szerzett idegsebészti képesítést. 1991-től a budapesti Szt. János Kórházban dolgozott, ahol az idegsebészeti osztály alapító tagja volt, jelenlegi munkahelye a Virányos Klinika. Ismereteit híres németor-

komputertomográf mellett a mágnesesrezonancia-vizsgálat ma már négy dimenzióban (4D) is lehetséges, ami az agykéreg tevékenységét mutatja különböző ingerek hatására. Saját tervezésű fejlesztési programja lehetővé teszi az agyi ideghálózatok nagy felbontású feltérképezését. Többek között ebben volt nagy segítségére a bangladesi műtétet végző csapatnak.

Mielőtt a Valálik főorvossal folytatott beszélgetésre rátérnénk, hadd mondjuk el, hogy a fejüknél összenőtt ikerlányok szétválasztására a világ legszegényebb és legsűrűbben lakott országában, Bangladesben az évek óta karitatív műtétet végző Cselekvés a Kiszolgáltatottakért

Rabeya és Rebeka

szági, svájci, brüsszeli, ausztriai klinikákon bővítette. Idegsebészti munkáját, saját bevallása szerint, az információk technológia nélkül ma már nem tudná végezni. *Stereotaxiás és funkcionális idegsebészlet* című könyvéért a Magyar Tudományos Akadémia nívódíját kapta. Számos magyarországi és nemzetközi társaság, a Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja.

Számítógépes programozói ismeretei birtokában klinikai és kutatási szoftvereket dolgoz ki az agyi célponttervezés és a neuroradiológiai képfeldolgozás terén. Szűkebb működési területe a funkcionális idegsebészlet, ahol nagymértékben használja a digitális technológiát. Az idegsebész munkáját segítő

Műtét után

Alapítvány orvosait kérték fel. Az alapítók, dr. Csókay András, a híres magyarországi idegsebész főorvos és dr. Pataki Gergely plasztikai sebész elvállalták, majd kiváló orvosokból, egészségügyi dolgozókból álló önkéntes csapatot állítottak össze. (Csak zárójelben jegyezzük meg, hogy a szegénység ellenére Dakkában, az ország fővárosában a világ legnagyobb égési és plasztikai sebészeti kórházát építették fel, és a tanácsadásban a magyar orvosok is szerepet vállaltak.)

A pedagógus házaspár (az apa hittantanár, az anya tanítónő) fejüknél összenőtt kislányainak, Rabeyának és Rebekának a fejlődési rendellenessége nagyon ritka. Általában már az anyaméhben kiszűrjük, és az ilyen csecsemők meg sem

születnek. Ahol mégis világra jöttek, a korábban elvégzett műtétek többsége nem járt sikerrel. Több száz karitatív műtét után hangzott el 2017-ben a felkérés, és a magyar orvoscsoporthoz úgy döntött, hogy három szakaszban megoperálja a kislányokat. A ritkaságnak tartott műtétet Dakkában, a Központi Katonai Kórházban (CMH) végezték el. Rendkívüli csapatmunka volt, amelyben a kezdeményező orvosokhoz közel száz orvos és egészségügyi szakdolgozó csatlakozott.

– *Megkérem, foglalja össze a több menetben végzett műtét állomásait* – kérdeztem először is dr. Valálik István főorvostól.

– A műtét első szakaszában dr. Hudák István doktor a fő agyi érpályákat választotta szét endovaszkuláris módszerrel, azaz érpályákon belül, a combvénán behatolva, ami lecsökkentette a nagy vérzés valószínűségét. A második szakaszban a plasztikai sebészek implantátumok beültetésével elkezdték tágitani a hajas fejbőrt, hogy az elég legyen a szétválasztás után keletkező seb befedésére. A harmadik az augusztus 1–2-án elvégzett több mint 25 órás direkt szétválasztás volt dr. Csókay András főorvos vezetésével. A negyedik szakasz a koponyarekonstrukciós műtét, a koponyacsont pótlása és a rehabilitáció.

– *Mivel pótolják a koponyacsontot?*

– 3D-nyomatással készült modell alapján mesterséges anyagokból.

– *Mi történik, ha növekedni fognak a gyermekek?*

– Az életkorukhoz képest viszonylag nagyobb a koponyaméretük, amit folyamatosan figyelni kell, de ez a jövő kérdése.

– *Hogyan reagáltak a szülők az augusztusi műtétet követően?*

– Állandó hullámvasúton vannak, de egy kicsit megnyugodtak, amióta a második gyermek sincs közvetlen életveszélyben. Jelenleg mindenki a kislányok életminőségének a javulásán fáradozik. Izgatottan követjük, hogyan haladnak, de a korábbiakhoz képest kellemesebb izgalommal.

– *Mi volt az ön legfontosabb szerepe a rendkívüli csapatmunkában?*

– Első lépésként a pályavizsgálatok elvégzése, hogy kiderüljön, szétválasztható-e az agyuk vagy sem. A harmadik műtét alatt idegsebészként Csókay doktor mellett vagy körülöttem voltam, és előfordult, hogy felváltva operáltunk.

– *Melyik tűnt a legnehezebb pillanatnak?*

– Több kritikus pont is adódott a műtét idején. Az éjszaka során, amikor az agyi féltekéket választottuk szét, azt feltételeztük, hogy egy

kicsit könnyebb lesz, de sokkal nehezebbnek bizonyult, és hosszabb időt vett igénybe, mint amire számítottunk. Személy szerint akkor éltem át az egyik legkritikusabb pillanatot, amikor azt az idegpályát vágtuk el, amire azt mondtam, hogy az átvágásnak nem lesz semmilyen következménye.

– *Melyik volt az a pálya?*

– A két talamusz* közötti, amelyre zöld fényt adtam, de ahogy Csókay főorvossal közösen átvágtuk, az egyik felét ő, a másikat én, a szívem a torkomban dobogott. Emlékszem, hogy azonnal kifele fordultam, és megkérdeztem az aneszteziológusoktól, hogy mi van, amire jött is a válasz, hogy semmi. Akkor megnyugodtam. Voltak ilyen furcsa élmények, izgalmak...

– *Mennyire volt összenőve az ikrek agya?*

– Teljes mértékben, mintha egy lett volna. Ráadásul nem is volt hátya köztük. Bár a mágnesesrezonancia-vizsgálat és a modell lazábbnak mutatta, a valóságban

összes elágazást (mi van, ha ez vagy az nem sikerül), és az összes lehetséges szövödményre megoldást tud kidolgozni. Ezeket előre megbeszéltük.

– *Mikor lesz az utolsó nagyobb műtét?*

– Arra ötven utaztunk ki: altatóorvos, plasztikai sebész, ketten idegsebészek, hogy beépítsük a már elkészített koponyamodellt.

– *A fejbőr kitágult-e a megfelelő méretűre?*

– Sikerült teljesen bevarni. Nem volt agyvízelfolyás, bár erre titokban számítottunk, de Istennek hála nem következett be.

– *A marosvásárhelyi megyei lapban mi is igyekeztünk követni a fejleményeket. Teljesítményüket hogyan fogadták Magyarországon?*

– A legtöbb bátorítást a civilektől kaptuk, a szomszédok megszólítottak, hogy mondtak egy imát az ikrekért. Sajgó atya a Szabadság hídon és a Margit-szigeten szervezett közös imát. Rendkívül nagy visszhangja volt az ikrek szétválasztásának külföldön. Kommunik-

A műtétre készülve

másképpen volt, ami nem kis csalódást okozott

– *Fog-e regenerálódni külön-külön a kettéválasztott agy, ami egyben volt?*

– Mivel gyermekekről van szó, reméljük, hogy a regenerációs folyamatok jó irányban haladnak, és a szomszédos területek át tudják venni a funkciót, ezt a gyermekeken végzett műtétek után általában tapasztaljuk.

– *Gondolom, még elképzelni is nehéz volt, hogy minden simán fog menni...*

Rabeya már jól érzi magát

Fotók: Cselekvés Alapítvány

– Nincs olyan műtét, amely alatt ne következhetne be valamilyen váratlan dolog, de ezeket megpróbáltuk előre lemodellálni, felépítettünk egy A és egy B változatot arról, hogy mi történhet. Egy ilyen nagy műtétnek nem lehet úgy hozzákezdni, hogy csupán arra számítsunk, minden művelet jól sikerül. Ilyen elképzelése csak egy amatőrnek lehet. A profi úgy tud szakszerű módon elvégezni egy operációt, ha algoritmusban le tudja futtatni az

kációk vezetőnk tájékoztatása szerint az Egyesült Államokban a kisvárosi helyi lapokban is jelentek meg beszámolók a műtétekről. Ott-hon nagy megtiszteltetésnek éreztük, hogy Áder János elnök úr meghívta vacsorára a csapat tagjait, az Orvosi Kamara is megbecsülését akarja kifejezni, de a közvetlen szakmától nem kaptunk visszajelzést.

Az elmondottakhoz tegyük hozzá, hogy az ikrek közül az egyik kislány már tud nevetni, beszélni és játszani, testvérének agyában a

műtét utáni 33. napon bevezetés történt, amelynek következményeit még nem tudták pontosan felmérni, de ő is elhagyhatta az intenzív osztályt.

* A köztiagy nagyobb részét alkotó szürkeállomány-tömeg a harmadik agykamrának a két oldalán. Egy olyan központ, ahol sok információ integrálódik, és kapcsolódik át az agykéreg és sok más központja felé.

A főkancellárné és szakácskönyve Deé Nagy Anikó és László Lóránt együttműködésének eredménye

Bodolai Gyöngyi

A titokra fény derült

Évek óta érdeklődéssel nézegettem a Teleki Téka nagytermének előszobájában a dróttal védett tárlókat, amelyek polcain a könyvtáralapító Teleki Sámuel feleségének, **gróf iktári Bethlen Zsuzsannának** a többségében magyar nyelvű könyvei sorakoznak. Több ígéretet is kaptam a téka könyvtárosaitól, hogy elmondják, mit olvasott, milyen könyveket gyűjtött az 1700-as évek második felében Erdély főkancellárjának felesége. Ezért vettem részt nagy érdeklődéssel az ideai könyvvásár számomra egyik legérdekesebb rendezvényén.

Deé Nagy Anikó könyvtörténész, a téka nyugalmazott osztályvezetőjének László Lóránt könyvtárossal közösen írt és szerkesztett könyve, **Gróf iktári Bethlen Zsuzsanna és szakácskönyve** igényes, esztétikus kiadásban a Kriterion Könyvkiadó és a Teleki Téka Alapítvány jóvoltából jelent meg. A bemutatón a születésének kerek évfordulóját töltő Deé Anikót *Lázok Klára*, a téka főkönyvtárosa köszöntötte, továbbá Németh Zsolt, a magyar Országgyűlés Külügyi Bizottságának elnöke, aki rokonként volt jelen. A könyvet *Egyed Emese* irodalomtörténész, költő mutatta be a szerzők közreműködésével.

Deé Nagy Anikó, a hajdani erdélyi nagyszonyok jó ismerője és *László Lóránt* könyvtáros izgalmas, példamutató együttműködésének, különleges munkamegosztásának eredménye a kötet – hangzott el Egyed Emese felvezetőjében.

Szokott-e főzni? – tette fel a kérdést a nagyszony receptjeit feldolgozó és a nyomtatott forrásanyaggal összehasonlító László Lórántnak. Az igenlő válasz után – ha nem főzne, nem szánta volna rá magát erre a feladatra, amire azonosra egy korábbi kiállítással már vállalkozott – megtudhattuk, hogy a szakácskönyv receptjei alapján az est vendégeinek is készített meglepetést.

A továbbiakban elhangzott, hogy Deé Nagy Anikó nemcsak Teleki Sámuel és a téka történetével foglalkozik, hanem a szakácskönyv megrendelőjével is. A kéziratban fennmaradt receptgyűjteményből kiderül, hogy az 1700-as évek második felében egy művelt család művelt asszonya milyen ételekkel láthatta el vendégeit a Sáromberkén ma is álló kastélyban.

Bethlen Zsuzsanna könyvgyűjteménye Fotók: Márton Krisztina

Három könyv egy kötetben

Egyed Emese szerint valójában három könyvből áll a kötet. Az első kitűnő lehetőséget teremt Deé Nagy Anikónak, hogy a férje árnyékában ez idáig kevésbé ismert gróf Teleki Sámuelné gróf iktári Bethlen Zsuzsanna életét részletesen bemutassa, és szót ejtsen a könyvtár magját képező könyvek egykori tulajdonosáról, *gróf Rhédei Zsigmondné báró Wesselényi Katáról* is, aki örökösök nélkül maradvá unokahúgára hagyta könyveit, amelyek között ott voltak édesanyjának, *Wesselényi Ferencné Rhédei Zsuzsannának*, Bethlen Zsuzsanna nagyanyjának a könyvei is. Akkoriban ugyanis nagy megtiszteltetés volt könyvtárat örökölni.

Az első részből kiderül, hogy az erdélyi nemesi családokban milyen nagy szerep hárult a feleségre, aki egyszerre gondot kellett viseljen a ház működésére, a család egészségére, és messzebbre kellett lásson a ház kerületénél is.

A második „könyv” László Lóránt előszavával a tematikusan csoportosított ételek és innivalók elkészítésének módját tartalmazza. Ezek a receptek az érdekes erdélyi konyhára vetnek fényt, amelyben a szász konyha hatása is felfedezhető.

A harmadik könyv, bár szakácskönyvhöz készül szómagyarázat, a régi világhoz közelítve segít eligazodni a receptek nyelvi rejtelmeiben. Ily módon egy szűkebbre szabott filológiai, nyelvészeti könyvnek is tekinthető. Mindezt figyelembe véve, a könyvespolcon három helyen is állhatna a kötet – állította Egyed Emese.

Teleki Sámuel felesége a főzési kultúrában tökéletesen illik az erdélyi nemesasszonyok közé – válaszolt Egyed Emese kérdésére Deé Nagy Anikó, aki örömmel üdvözölte a könyvbemutató népes közönségét, és megjegyezte, hogy két évvel ezelőtt jelent meg a Bethlen Zsuzsanna nagynénjéről, báró Wesselényi Katáról szóló könyve (*Báró hadadi Wesselényi Kata, a hitben élő református nagyszony*, Kriterion, 2017).

Árnyékból a nyilvánosság elé

A Teleki Sámuelvel kapcsolatos kutatásai során sok anyag gyűlt össze a Teleki családról, ami arra ösztönözte, hogy megírja Bethlen Zsuzsanna életét, és kiadja receptjeit – utalt a kötet eredetére Deé Nagy Anikó. Majd hozzátette, hogy végtelenül hálás a Kriterion Kiadónak, *H. Szabó Gyula* igazgatónak, *Ar-*

kossy Istvánnak (a könyv tervezőjének), a fényképeket hozzáértéssel és szeretettel elkészítő *Márton Krisztinának*, a téka restaurátorának. Majd magyarázatot adott a politikus *Németh Zsolt* jelenlétére is, aki rokonként minden találkozásukkor az erdélyi nagyszonyok felől érdeklődött. Így csikarta ki az első kötetet, amelyet a 2017-es kolozsvári napokon be is mutatott, és szívesen jött el a másik nagyszonyról szóló könyv bemutatójára. Deé Nagy Anikóról elmondta, azért vállalkozott arra, hogy az erdélyi főrangú asszonyokról könyvet írjon, mert ő maga is egy szellemi főrangú asszony, akinek élete elválaszthatatlan a

Fotó: Nagy Tibor

Teleki Tékától. A könyvtár magyar könyvállományának alapjait a Deé Nagy Anikó által megidézett főrangú asszonyok tették le. Köztük van Bethlen Zsuzsanna, a politikus mögött álló asszony, akinek árnyékban maradt életét föltárta, és ennek fényében érthetővé tette, hogy Teleki Sámuel, Erdély kancellárja milyen háttérrel válhatott sikeres emberré. Férj és feleség kapcsolatát jól szemlélteti a kettős ex libris a két

volt, hiszen a későbbiekben kilenc gyermeket hozott a világra, akik közül hatot a sáromberki temetőben temettek el, és mindössze hárman maradtak életben. Férjével együtt nagy szeretetben nevelték őket. Legnagyobbik fiuk, Teleki Domokos, bár csupán 25 esztendőtté, Erdély tudományos és művelődési életének rendkívül érdekes alakja lett. Ásványtani munkásságának jelentőségét bizonyítja, hogy a jénai

és gyermekeik egészségén kívül ezen a téren is, fogalmat alkothatunk Bethlen Zsuzsanna öltözködéséről. A kimutatások legértékesebb része a könyvekre vonatkozik. Ezt a szép bibliofil mesterséget férje mellett Zsuzsanna is megtanulta, és egy 1200 kötetes magyar nyelvű könyvtárat gyűjtött össze. Szívügyének tekintette az írók, tudósok megsegítését, ezért könyvtárának sok darabjában a támogatását élvező szerzők ajánlása olvasható. Könyveit halála után férje a Teleki Tékában helyezte el, és címüket a téka Bécsben megjelent nyomtatott katalógusának harmadik kötetében tette közzé. Ennek latin nyelvű előszavában elismeréssel írt arról, hogy a könyvek katalógusát Bethlen Zsuzsanna betegsége idején erős lélekkel saját kezűleg készítette el.

A szakácskönyv

A tulajdonképpeni szakácskönyvről szóló második nagy fejezet előszavában László Lóránt áttekintette, hogy milyen magyar és német nyelvű szakácskönyveket őriz a téka a 16–19. századból. A legelső kézirat az 16. század végéről vagy a 17. század elejéről Teleki Sámuel egyik könyvének a hátsó borítóján maradt fenn. Receptgyűjteményét Bethlen Zsuzsanna 1772-ben másoltatta Erdély püspökének lánya, a *Tofeus Zsófia* által 1692-ben Marosvásárhelyen összeállított (concinált) kéziratról. Nyomatott változata, amelyet *Tótfalusi Miklós* 1695-ben adott ki Kolozsváron, akkor már a hetedik kiadásnál tartott, és a későbbi századokban is többször megjelentették. László Lóránt idézettel cáfolja, hogy a szakácskönyv a polgári konyha számára készült volna, a szövegből ugyanis kiderül, hogy összeállítója az úri konyhák világában is jártas lehetett. A kéziratot László Lóránt a nyomtatásban megjelent könyvvel hasonlította össze, és a körülbelül 30 százalékos eltérést a lábjegyekben jelölte meg, ami bibelődő, nagy munka volt. Hibák mindkét könyvben vannak, ami egy jó háziasszonynak nem kerüli el a figyelmét. A receptgyűjtemény öt részre oszlik: húst evő napokra való étkek, sültök, vajas étkek, böjti eledel, todalékočka. A szerző köszönetet mondott Deé Nagy Anikónak, aki bevett a projektbe, kollégájának, *Bányai Rékának* és *Lázok Klárának*, a téka főkönyvtárosának.

Végül László Lóránt, aki a tüdőetekkel akarta bizonyítani szakács-tudományát, borjúcombból készített pástétomot hozott a könyvbemutatóra, és a finom falatok elfogyasztására nem kellett biztatni a közönséget.

Teleki Sámuel és Bethlen Zsuzsanna bronzszobra a Teleki Tékában

grófi család címerével és a házastársak jelmondatával: Az Úr gondot visel.

Az árva lányka nagyapjának, báró hadadi Wesselényi Ferencnek, Közép-Szolnok megye nagy vagyonnal rendelkező főispánjának szeretetteljes drági otthonában nevelkedett, ahol írni, olvasni és bizonyára németre oktatták. Feltételezhetően nagyanyja a gazdaságosságba is bevezette, amire a későbbiekben nagy szüksége volt. A 16 éves lány kezét Erdély egyik legtekintélyesebb főúri családjának fia, a külföldi tanulmányújáról hazatérő 31 esztendő gróf széki Teleki Sámuel kérte meg. Mindketten nagyon jól jártak – hangsúlyozta érdekes ismertetőjében Deé Nagy Anikó. A házasságuk után felépülő sáromberki kastélyban rendkívül szép hét-nyolc esztendőtté töltöttek teljes nyugalomban, mialatt a férj csak a tudományoknak és a szép mesterségeknek szentelte életét. Ez az időszak Bethlen Zsuzsanna tanéveit is jelentette, hiszen maga mellett látott egy embert, aki reggeltől estig ír, olvas, tartja a kapcsolatot a külföldön megismert tudósokkal, franciául, németül, latinul levelez, próbálja megszervezni a külföldön elkezdett könyvgyűjtést, mindezt nagyon szigorú és pontos életrend szerint. Ez idő alatt vált odaadó feleséggé, aki férje pályáját méltó módon tudta követni, jó gazdaságasszony, könyvgyűjtő és mecénássá. Szakácskönyvét 18 éves korában másoltatta le, és beletanult a házvezetésbe, a családi élet megszervezésébe. Erre nagy szüksége

mineralógiai társaság elnökévé választották.

Megrendelőlisták, leltárak, katalógus

A sors szétszakította a házastársakat, mivel Teleki Sámuel négy császár alatt sok jelentős állami megbízatást kapott. Betöltésük érdekében Váradra, Szebenbe kellett költöznie, majd 1787-től Bécsbe, mivel Erdély alkancellárjává, majd 1791-től főkancellárrá nevezték ki. 1787-ben családja is követte Bécsbe, ahol, az erdélyi vidéki életmóddal szakítva, meg kellett felelni a császári udvar követelményeinek. Bár férjének minden állomáshelyére vele költözött a család is, az év nagy részét Bethlen Zsuzsanna Sáromberkén töltötte a gyermekekkel, ahol a gazdaság vezetésének ellenőrzése is reá hárult. Az utókor szerencséje, hogy férjének gyakori távolléte miatt rengeteget kellett levelezniük, ami lehetővé tette Deé Nagy Anikónak, hogy a levelekből kihámozza a Teleki Sámuellel 27 évet töltött Bethlen Zsuzsanna példértékű életét.

A hatalmas levéltári anyagban roppant érdekesek a megrendelőlisták, amelyekkel a nagyszony a marosvásárhelyi Kristóf nevű kereskedőtől szerezte be a rizskását, gyöngykását, zabkását és a csodálatos fűszereket, amit a receptek szerint fel is használtak. A férj kérésére mindenről pontos leltárak készültek, a fehérműről is például, amiben a viseltes ingeket is feltüntették. Mivel a későbbiekben értékes ruhatáráról és ékszereiről is készült kimutatás, és levelezésükben is sok szó esik a férj gondoskodásáról az

Amerikai kutatót díjaztak

Valina L. Dawson, az amerikai Johns Hopkins Egyetem Ideggyógyászati, Idegtudományi és Élettani Intézeteinek professzora kapta idén a Debrecen Díj a Molekuláris Orvostudományért Elnevezésű elismerést – közölte a Debreceni Egyetem sajtóirodája kedden az MTI-vel.

A közlemény szerint Valina L. Dawson felfedezése a Parkinson-kór és a stroke kezelésében jelent előrelépést. Az ideggyógyász professzor az első nő, aki megkapta a rangos elismerést.

Valina L. Dawson kutatásai hozzájárulnak a Parkinson-kórban és a súlyos agyi vérellátási zavarokban, a stroke-ban szenvedő betegeknél bekövetkező szöveti változások helyes értelmezéséhez. Vizsgálatainak eredményeként világosabb kép rajzolódik ki a Parkinson-kórhoz vezető genetikai tényezők és a betegsége jellemző jeltovábbító folyamatok szerepéről. A professzor kutatásai során feltárta a stroke-ban és Parkinson-kórban megfigyelhető idegsejtpusztulás részletes mechanizmusát. Egy új sejthalálformát, továbbá számos olyan fehérjét azonosított, amelyek ennek a folyamatnak az aktív végrehajtói – írták a közleményben.

A 2003-ban alapított tudományos díjat minden évben egy olyan világszerte elismert kutató kapja, aki a molekuláris medicina területén kiemelkedőt alkotott, és eredményeit a közeljövőben az orvoslásban is hasznosítani lehet.

A felsőoktatási intézmény általános orvostudományi karának egyetemi tanárai által odaítélt díjat korábban megkapta többek között Craig Venter, akinek a nevéhez a humán örökítőanyag megismerése fűződik, Ralph Steinman, aki a dendritikus sejtek felfedezéséért később Nobel-díjat is kapott, és Sir Stephen O'Rahilly, aki az elhízásért felelős genetikai mechanizmusokat tárta fel. (MTI)

Főtéri történet

Főtéri álmom – Prágában

Ötvös József

Egyházi kórust kísértem el prágai nemzetközi énekkari fesztiválra. Már önmagában is kecsgetető egy európai főváros nemzetközi kulturális, zenei megmérettetésének tanúja, résztvevője lenni. Azonkívül negyvenöt éve nem jártam Prágában, és nagyon kíváncsi voltam, mire emlékszem az egykori városból, mi változott, és mi adja igazi prágaiságát.

Meglepő módon emlékeztem még az óváros hangulatára, hiszen öt-hat évszázada ott nem volt háború, és a szép, igényes épületek a középkor-újkor találkozási idejének közép-európai kordokumentumai. Elhitettem magammal, hogy emlékszem a Moldva folyóra és a folyón átívelő Károly hídra, mert Smetana nagy zeneművének ismerete európai általános műveltséget feltételez és jelent. És itt talált egymásra Prága és városunk, Marosvásárhely, hiszen múltjában, kultúrájában, hangulatában mindkettő európai. Méreteiben nem szabad összehasonlítani a kettőt, mert egy közel kétmillió főváros egészen más, mint egy félretolt, másfél százéves erdélyi település.

Prága történelmi központját 1992-ben az UNESCO a világörökség részévé nyilvánította. Öt-hatszáz éves épületek között sétálva, mindez nem is tűnik meglepőnek, hiszen évszázadok hangulata kíséri ott a turista, a sétáló minden lépését. Prága szép, és meglátogatása megéri az anyagi áldozatot. Igazi közép-európai világváros, szerencsésebb történelmi múltjával nagy fővárossá fejlődött – ahogy mondanı szokták –, nem is lehet Marosvásárhellyel egy napon emlegetni, de érdekes álmot éltem ott át, ezért mégis egymás mellé helyezem őket.

Idegenvezetőnk lelkesedéssel mutatta be az új városközpontot, ahol a nagy nemzeti múzeum előtt hatalmas lovas szobor hirdeti a történelmi múltat, majd néhány izléses épületről mesélt érdekes történeteket. Az óváros megtekintését ránk

bízta, ahogy a vár meglátogatását is. Majd – szokás szerint – szabadidőmben különböző utcákat róva, megállapítottam: szép nagy város Prága, de láttam már szebbet is, és akkor világosodott meg előttem hihetetlen tömegű turistaáradatának titka: a csehek, a prágaiak megtanulták, hogy amijük van, azt tartásuk szépen rendben, és vigyázzanak rá, becsülsék meg. Az épületek kifogástalan állapotban vannak, az utcák tiszták, a közlekedés példamutató, így ott élő és odaérkező, prágai és marosvásárhelyi, cseh és erdélyi magyar egyaránt jól érzi magát, szívesen álldogál a huszíták óvárosi emlékműve körül több ezer ismeretlen társaságában, s feledhetetlen élettémény a Hradcsin nevű vár felé vivő sétálóutcán egy igazi cseh sör elfogyasztása.

Ott, a prágai óvárosban, hazagondolva a marosvásárhelyi főtérre, láttam meg lelki szemeim előtt a szépen felújított központot, a Rózsák terét, a sétáló helybelieket és az odalátogató turistákat, akik Bernády városában is olyan nyugodtan és barátságosan ülnek le egy közös asztalhoz a Neumarkt sör mellé, mint ahogy Prágában tapasztaltam...

Minket még mindig az álmok éltetnek.

Fotó: Kacsó Emese

1.		HOSSZADALMASAN ERETTÉ TESZ	LEKVÁR ÉLŐ SZERVEZET NEDVE	ISMERETEI VANNAK	RÓMAI HAT	MEGTEENDŐ UTSZAKASZ	SZELID VAD FILMCSILLAG	A NÍLUS FORRÁSA	A RETÜR LÉNYEGE!	KELETI TÁBLÁS JÁTEK	IZRAELI LÉGI-TÁRSASÁG	ÉDESÍZVI RAGADOZÓ HAL ALTATÓSZÓ	FONTOS GAZDASÁGI ÁG	SZINTÉN NEM	KÁLYHA SÚTÓJE
Geoffrey Chaucer XIV. századi angol költő egyik gondolatát idézzük a rejtvény fősoraiban.		P													M
	RONGY-SZÉLEK!		MAGYAR FESTŐ (BÉLA) LATIN ÉS				KUKORICA-PÁLINKA TŰSKÉS GYOMNÓV.					OROSZ VÁROS A LAKÁSÁN			
	NÉMET MŰDAL ELŐTÁG: EZER			BACSÓ P. FILMJE MÁSHOLLÉT					KELET-VIETNAM A ZSIRÁF ROKONA					OLASZ AUTÓJEL VÍZLAGYÍTÓ SZER	
2.	DELON (FILMSZTÁR)	VETEMÉNYES OLASZ FOLYÓ		NŐI SZERZETES HÍVATKOZÓ					TEPLOMI ÉPÍTMÉNY ÜGÖRÖG PIACTÉR					TÉVE! ARGENTIN TÁNC	
	DÉLSZLÁV FÉRFINEV			HÁTUL HÁTUL! BÉKÉS... (SZÍNÉSZNŐ)		PAPIRUSZ-HAJÓ A NÁTRIUM VEGYJELE		CSAK FÉLIG! AZ AARE FRANCIA NEVE			TOVA SKÁLA-KEZDET		HÁROM (OLASZ) TILTÓSZÓ		
	ÁTKAROL		ROVARPÁNCÉL ANYAGA LAPOS CSÓNÁK			NEM ISMER BE BŰS, LEVERT						...NIN (USA-IRÓNÓ) SPANYOL FŐNEMES			
	MINDENT LEVÁG			DOHÁNY (INDIÁN) ILLYÉS... (SZÍNÉSZNŐ)			RECSEGŐ HANGJA VAN ÁZSIAI FÉLSZIGET					NEMZETKÖZI SZERV. (RÖV.) A KÉT... (JÓKAI)			
	... APPIA (ÓROMAI ÚT)		BALATON-P. HELYSÉG FRANCIA ARANY			ANTIK LÁM					CÉGFÉLE (RÖV.) MAGAD		ÓGERMÁN NÉP KÁTÉ!		
	... GROS (NAGYBAN) RÉG ÉLT ELŐD		ELHUNYT APÁT KORTYOLNIVALÓ		NŐI NÉV. V. AUTÓPÁLYA NÉMET AUTÓMÁRKA					FEJÜNK RÉSZE BECÉZETT MÁRIA				EGYEI JAPÁN VÁROS	
		IDEGEN IRÉN TETŐALJ		OL. SZERLEM ENNYIT AKAR A SZARKA					CSAVAR RÉSZE KAPACITÁSEGYSEG					SZINTÉN KIS DARA-BOKRA VÁG	
	NÉMET BETŰ		KILOGRAMM (RÖV.) FEKETE I. GÖLYÁJA	SŰGNI KEZD! FÉLMAJOM-FELE		SKÁLAHANG MAROS-PARTI VÁROS		MAGAS NÖVÉNY A TEA ALKALOIDJA			NÉMA DÁNI! KELETI SZENTKÉP		VISZÁLY-ISTENNŐ SZIMAT-SZERV		
	KÖZEL-KELETI ÁLLAM		ARRA A MÁSIK HELYRE BORÍTÓ-KOSÁR			JAP. KOMPUTERMÁRKA KAR (ANGOL)					ZÖRGET AZ AJTÓN ÉSZAKI FÉRFINEV				
	HÁZHELY		...KURO-SZAVA (JAP. REND.) KIGYÓHANG				HANGA TE ÉS ÉN					EREK! JUTTAT		MAGYAR AUTÓJEL A SZÉPNEM	
		METÉLT RÓMAI ÓT			HADSEREG (OROSZ) SPANYOL AUTÓJEL						CSŐRÖS AGYAG-FUVOLA ELFELE!				
	OFSZÁJD												NÖVÉNY RÉSZE		L.N.J.

November 21-i rejtvényünk megfejtése: **Könnyen el fogod felejteni gyermeked rosszágát, mihelyt jó útra tért.**

Közelebb a mobilitási terv megvalósításához

A finanszírozási terv jóváhagyására vár az EU által támogatott mobilitási terv Szászrégenben. A városi közlekedésen javító programnak köszönhetően a város 10 hibrid autóbust vásárolhat, és teljesen felújítják az Axente Sever, a Herbus, a Mező és az Akácós utcákat.

Vajda György

A pályázat értéke 32 millió lej. A közel két éve készülő tervet a pályázatkezelő gyulafehérvári fejlesztési központ szakértőinek a javaslatára több mint tízszer át kellett alakítani. Jelenleg a fejlesztésügyi minisztérium jóváhagyására vár, azután meg lehet szervezni a versenytárgyalást a kivitelező kiválasztására.

Hamarosan befejezik az Akácós utca csatorna- és esővíz-elvezető hálózatának kiépítését. A munkálatok mintegy 800.000 lejbe kerülnek, és saját költségvetésből finanszírozzák. Mivel rejtett esővízlefolyót ala-

kítanak ki – még nem döntötték el, hogy melyik irányba –, egy sávval bővül az úttest. Az útjavítás azért fontos, mert a Marosvásárhely felőli bejáratnál kialakított körforgalomtól erre vezették a nehézárműveket, így – terelőút hiányában – itt halad a tranzitforgalom Marosvásárhely – Beszterce – Székelyföld felé és vissza, ugyanakkor az sem mellékes, hogy a mintegy 1 km hosszú utca az ipari negyedet szeli át, így a környék fejlesztésével jelentősen megnőhet a forgalma.

Fotó: Nagy Tibor

Idősek vasárnapja Nyárádgálfalván

Idén a 80 éves Sebe Borbála volt a legidősebb ünnepelt

A nyárádgálfalvi iskolában már hagyományra vált, hogy évente egyszer azért gyűlnek össze, hogy kifejezzék hálájukat, tiszteletüket, megbecsülésüket és szeretetüket azok iránt, akik hosszú, munkában eltöltött évek után a közösségben töltik megérdemelt nyugdíjas éveiket.

Gligor Róbert László

Az idei ünnepségre múlt vasárnap került sor a helyi iskola és református egyházközség szervezésében. Habár az iskola tevékenysége ideiglenesen Szentháromságon folyik, fontosnak tartották, hogy továbbra is Gálfalván legyen a rendezvény – tudtuk meg Gáspár Ildikó igazgatótól. A hagyományhoz híven az iskola minden osztálya készült erre a napra, hogy a színpadról verses-zenés összeállításokkal, mesejelelennel köszöntse az időseket. Múlt héten az iskolában elkészültek az adventi koszorúk, a díszek, amelyeket szokás szerint kiállítottak a kultúrotthonban. A rendezvényen részt vettek más gyülekezetek hívei is, de voltak vendégek Szentháromságról és Bedéből is. Idén is kis ajándékkal köszöntötték az ünnepségen megjelent legidősebb személyt, ebben az évben Sebe

Borbála 80 éves nyugdíjas óvónőt. A rendezvényt a megyei tanács támogatta.

Az előttünk álló hétvégén Szentháromságon is hasonló módon sor kerül az idősek köszöntésére.

Az idősek vasárnapja az idős emberekről, az ő tiszteletükről szól. Ez magába foglalja elfogadásukat, támogatásukat, szeretetüket és annak kifejezését, hogy társadalmunknak hasznos tagjai, és mindannyiunknak nagy szükségünk van rájuk. Szükségünk van mindarra a sok élettapasztalatra, arra a higgadt bölcsességre, amivel csakis ők rendelkeznek, és a türelme, elfogadásra, ahogy tanítanak, nevelnek bennünket – mondta ünnepi köszöntőjében az intézményvezető. Tamási Áron szavaival mondhatjuk el mi is, hogy a mi világunk időseink, elődeink életével, munkásságával kezdődött. Ők építették számunkra azt a jelent, amelyben a mi generációnk egy újabb nemzedék jövőjét alapozhatja meg. Mindennapi munkánkhoz az elődök példáiból meríthetünk erőt, hitet és bátorságot. Ők megtették azt, amit várt tőlük a család, a nemzet, s most már a pihenés éveit töltik. Aktívan és passzívan, anyai gondokkal, gyengülő egészséggel, a gyerekek, unokák nyújtotta örömmel, borúval-derével morzsolják a lassuló tempójú napokat.

EXPERT
INSOLVENTA SPRL

www.expertinsolventa.ro

**Az Expert Insolventă SPRL
az újraszerveződés alatt álló ROWO RT.
cégfelszámolójaként
nyilvános árverésen eladja az alábbi javakat:**

1. Szállítóeszközök (Skoda Octavia, raklapemelő kocs) egyenként. A teljes lista a cégfelszámólótól igényelhető.

2. Műszaki felszerelés, bútorzat, irodai felszerelés (pelletgyártó berendezés, csiszológép, bútorzat, számítógép stb.), egyenként adódnak el. A teljes lista a cégfelszámólótól igényelhető.

Az árverést a cégfelszámoló székhelyén tartják 2019. december 18-án 14 órakor.

Az ajánlattevőknek legalább 24 órával az árverés időpontja előtt jelentkezniük kell a cégfelszámoló székhelyén, a részvételi dosszié benyújtása érdekében, és meg kell vásárolniuk a dokumentációt.

Oda nem ítéles esetén az árverést 2020. január 8-án és 15-én, ugyanazon feltételekkel megismétlik.

Mindazok, akik jogot formálnak az eladásra szánt javakra, az árverés előtt 48 órával értesítsék erről a cégfelszámólót.

Bővebb tájékoztatás a következő elérhetőségeken:

tel.: 0354-405-232,

fax: 0254-713-311,

mobil: 0726-785-348,

e-mail: office@expertinsolventa.ro

Nóraért táncolnak

November 29-én, pénteken 18 órától a Maros Művészegyüttes, a Napsugár és a Borsika néptánc-együttesek közös jótékonysági rendezvénytel csatlakoznak Nóra adománygyűjtéséhez. Helyszín: a Maros Művészegyüttes kövesdombi terme. A szervezők felkérlik az érdeklődőket, hogy lehetőségeik szerint támogassák a ritka, ám annál komolyabb, anyagcserezavarra alapuló mitokondriális betegséggel diagnosztizált négyéves kislány gyógyulását. A kislány egyedüli esélye egy életmentő génterápia, amely hosszas folyamat, és nagyon költséges. A szülők 350.000 dollárt kell hogy összegyűjtsenek a terápiára, ezért hálásak minden adománnyért és segítségért. Adományozni a helyszínen vagy a Nórának létrehozott egyesület bankszámlájára való átutalással lehet:

RO53RNCB0188162801100001 – BCR Tg. Mureş – Asociația Copiilor cu Boli Mitochondriale. A szülők Revolut-utalást is fogadnak a +40-740-888-401-es telefonszámon.

A rádió napja

November 1-jén ünneplik a rádió napját – döntötte el szerdán a képviselőház. A törvénytervezetet a Szociáldemokrata Párt (PSD) több képviselője kezdeményezte. „A központi és a helyi közigazgatási hatóságok kulturális-tudományos rendezvényeket szervezhetnek a nap megünneplésére, vagy logisztikai és/vagy pénztámogatást adhatnak ilyen eseményeket szervező nemkormányzati szervezeteknek vagy más intézményeknek” – fogalmaz a tervezet. A román közszolgálati rádió és televízió az ünnepnek szentelt tartalmakat gyárthat és sugározhat. A képviselőház döntő házként határozott a tervezet tekintetében. (Agerpres)

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapról származó összeggel **ártámogatott (ingyenes)** orvosi analízisek elvégzésére! Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7–19 óra között, valamint szombaton 8–13 óra között.

Várjuk Önöket!

MAGYAR VILAG
csütörtök 17:50
Berebási Tivadarral

ETV DIGITÁLIS TELEVÍZIÓ

therezia®
smântână fermentată tejfől

Őszi nagytakarítás

Marosvásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala szervezésében a 2019. október 21. – december 3. közötti időszakban zajlik az általános őszi nagytakarítás, amely során elszállítják a háztartásoknál felhalmozott hulladékot. A december 2–4. közötti időszak utcabeosztása:

December 2.: Hidegvölgy, Segesvári út, Belvedere, Kishegyszőlő, Hidoş Adrian, Májusegyszőlő, Bodonhegyszőlő, Lugas

December 3.: Remeteszeg – Bese környéke, Somostető, az erdőszél megtakarítása

December 4.: Maros-part takarítása a gátak között.

Kérjük a magánházak tulajdonosait és a tulajdonosi társulásokat, hogy takarítsák ki ingatlanjaikat, valamint az ezekhez tartozó területet és zöldövezetet.

Továbbá kérjük, hogy a hulladékot helyezték ki a járdaszélre (kupacokba, kivéve az építkezésből/bontásból származó hulladékot), a szállítóeszközök számára könnyen megközelíthető helyre, a meghirdetett dátum előtti napon. A fakorona-alakításból származó ágakat külön kell tenni, ellenkező esetben ezt nem viszik el. A hulladékot a meghirdetett program szerinti napon szállítják el minden utcából.

A kijelölt időpont után kihelyezett szemetet csak a köztisztasági vállalat (Salubriserv Rt.) benyújtott előzetes megrendelés alapján viszik el, az érintetteket pedig megbírságozzák.

Kivételes esetben (időjárás, objektív okok miatt eltérés a meghirdetett programtól stb.) a munkarend változhat.

Moldovan Florian mérnök, ADP-igazgató

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL, BÉRBEADÁS

ELADÓK 150–200 kg-os disznók házhoz szállítással. Tel. 0728-971-777. (5474)

KIADÓ 2 szobás, bútorozott tömbházlakás a Szabadság utcában. Bére: 200 euró. Tel. 0746-747-089. (1/5430)

KIADÓ két szoba fürdővel. Eladó melegítőkályha, egy állólámpa és festmények. Tel. 0743-753-405. (5481)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0265/218-321, 0744-121-714, 0766-214-586. (14/4/5138)

ALKALMAZUNK hegesztőt és lakost. Tel. 0744-572-889. (21684-I)

VÁLLALUNK tetőkészítést cseréppel és lemezzel, tetőszigetelést, bármilyen munkát, terasz készítést, kisebb javításokat, garázkészítést. Nyugdíjasoknak kedvezmény. Tel. 0748-669-239, Misi. (5/5343-I)

VÁLLALUNK cserépforgatást, tetőfelújítást és bármilyen más munkát. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0758-199-531, Jani. (6/5344-I)

VÁLLALUNK tetőjavítást, tetőkészítést, csatornajavítást, csatornakészítést, hófogó készítését, bármilyen szigetelést, cserépforgatást. Tel. 0759-467-356. (10/5383-I)

25% TÉLI kedvezmény a munkadíjra és az anyagra. Vállalunk festést, vakolást, tetőjavítást. Tel. 0745-534-239. (2/5427)

A MAROS KÖZBIRTOKOSSÁG az erdőkitermelésre szakosodott és minősített cégek tudomására hozza, hogy 2019. december 6-án, nyílt árverésen, 2020-ban kitermelhető fát értékesít. Az árajánlatokat legkésőbb december 5-én 15 óráig kell benyújtani a közbirtokosság Szováta, Iszujka utca 1. szám alatti székhelyén. Az árajánlatok elbírálása 2019. december 6-án 10 órai kezdettel, az ajánlattevő cégek jelenlétében történik a közbirtokosság székhelyén. Az árverésre kerülő fatömeg jegyzéke, valamint az árveréssel kapcsolatos egyéb pontosítások a közbirtokosság fenti címén, valamint a 0744-610-213-as és a 0744-248-686-os telefonszámon szerezhetők be. (sz-I)

Ha egy könnycsepp gördül végig az arcunkon, az azért van, mert hiányzol nagyon. Nem vársz már minket csillogó szemekkel, nem örülsz már nekünk szerető szíveddel. Egy váratlan perc alatt életed végét ért, panaszszó nélkül közülünk elmentél. Úgy mentél el, ahogy élted, csendesen, drága lelked, fáradt tested nyugodjon békében! Küzdöttél egy életen át, nekünk példakép maradtál. Nehéz az életet élni nélküled, felejteni téged soha nem lehet.

Fájó szívvel emlékezünk a káposztásszentmiklósi FEKETICS LÁSZLÓRA november 28-án, halálának harmadik évfordulóján. Emlékét őrzi szerető családja. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Nyugodjon békében! (18/5358)

A múltba visszanezve valami fáj, valakit keresünk, aki nincs közöttünk már. Amit benned megtaláltunk, nem találjuk senkiben, akit benned elvesztettünk, nem pótolja senki sem.

Szomorú szívvel emlékezünk LŐRINCZ EDITRE szül. Csíki, akit 15 éve kísértünk utolsó útjára. Emlékét szívünkben örökre megőrizzük. Nyugodjon békében! Szerettei. (5479-I)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, testvér, rokon és jó szomszéd, **DOBOS VILMA** életének 91. évében rövid szenvedés után csendesen megpihent.

Temetése november 29-én, pénteken du. 3 órakor lesz a maros-szentgyörgyi új temetőben (a kórház mögött), katolikus szertartás szerint.

Akik szerették és ismerték, gondoljanak rá kegyelettel.

Gyászoló szerettei. (5500-I)

RÉSZVÉTNYLIVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünket fejezzük ki, vigasztalódást kívánunk a Timár családnak id. **TIMÁR LÁSZLÓ** elhunytával. Búcsúzik a Szántó család. (5498-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

MUNKATÁRSAT keresek FESTÉSI MUNKÁLATOK elvégzésére, tapasztalat nem szükséges. Tel. 0745-018-784. (64239-I)

A **KOVÁCS PÉKSÉG** alkalmaz **SOFŐRÖKET**. Nyolcórás munkaidő, előnyös munkabér + étkezési jegyek. Tel. 0744-403-114. (64267)

Az **IFMA RT.** marosvásárhelyi kirendeltsége **FELVONÓSZERELŐT** alkalmaz. Tel. 0756-038-700, 0744-567-305. (64264-I)

A **Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Kara** munkatársat keres **LABORTECHNIKUSI** állásba a Villamosmérnöki Tanszékre. A hirdetés részletes leírása az ms.sapientia.ro oldalon olvasható. (-I)

A **Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Kara** munkatársat keres **LABORTECHNIKUSI** állásba a Kertész-mérnöki Tanszékre. A hirdetés részletes leírása az ms.sapientia.ro oldalon olvasható. (-I)

élő koncert
Karácsony,
jöjj el már...
Concert live
de Crăciun

ÚJ
BOJTORJÁN

AZ ELŐADÁSON ELHANGZANAK KARÁCSONYI,
RÉGI ÉS ÚJ BOJTORJÁN DALOK.

2019. december 23., hétfő 18.00 és 20.00 óra
Marosvásárhely, Kultúrpalota

Belépők a Kultúrpalota jegyirodában kaphatók

ADVENTI
OPERETT GÁLAESET

A BUDAPESTI OPERETT SZÍNHÁZ
ELŐADÓIVAL

Második előadás

BÓDI BARBARA OSZVALD MARIKA PELLER KÁROLY

Erdélyi Turné 2019

December 16, Marosvásárhely
Maros Művészegyüttes Terme – 18:00 óra
(Jegyek elővételben vásárolhatók a Maros Művészegyüttes jegypénztáránál. Jegyinformáció 0746.540292)

 facebook.com/defendestarmangement

Marosvásárhely legmagasabb lakótömbje

A tizenhat emeletes épület a város szimbólumává válik, ez lesz a legmagasabb lakóépület. Ugyanakkor jelzi a város bejáratát is.

A környék ingatlanpiacának fejlődése

E fontos beruházás jelentősen hozzájárul majd az övezet ingatlanpiacának fejlődéséhez és növekedéséhez. Így módon megnő a környék ingatlanjainak az értéke, az Állomás tér pedig lassan fontos övezetté válik.

A térség zöldítése

Megoldásokat keresnek az épületek homlokzatainak és a teraszoknak a zöldítésére, valamint cserjés virágtartók kihelyezésére a járdára, a középületek és kereskedelmi egységek elé. Az ökoszállítást ösztönözzük, így a parkoló fel lesz szerelve ennek megfelelő, korszerű eszközökkel, elektromosautó-töltőkkel és kerékpárállványokkal.

Kizárólag föld alatti parkolás

Az első olyan lakótömböt építjük fel, ahol a teljes parkoló a föld alatt lesz, anélkül, hogy helyet foglalnának el a felszínen.

Az Állomás tér korszerűsítése

Célunk, hogy az Állomás teret a jelenlegi személteléből tiszta és modern övezetté alakítsuk. Az épület felépítésével egy időben felújítjuk, átalakítjuk és korszerűsítjük a környéket, és a hatóságokkal együttműködve az övezet vonzereje is nőni fog, egyfajta vasúti és gépjármű-közlekedési csomóponttá (HUB) válik.

Rendezett zöldövezetek létrehozása

A terület több mint 60 százalékán zöldövezetek, sétányok, teraszok, játszóterek lesznek mind az épület körül, mind a felsőbb szinteken.

Az övezet népszerűsítése

Az Állomás tér nagyon forgalmas a szomszédos nagyáruházak miatt. A kereskedelmi zóna alternatívájaként biópiacokat, társadalmi és kulturális eseményeket szervezünk közterületen, amelynek neve: Állomás tér.